

Δ11	ΕΝΤΥΠΟ ΑΠΟΨΕΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΡΓΟΥ Ή ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ
------------	--

<p>ΠΡΟΣ:</p> <p>Δ/νη Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Στερεάς Ελλάδας Τμήμα Περιβαλλοντικού & Χωρικού Σχεδιασμού Στερεάς Ελλάδας</p>	<p>Ημερομηνία:</p> <p>Αρ. Πρωτοκόλλου (Εξερχομένου):</p> <p>Αρ. Πρωτοκόλλου (Εισερχομένου):</p> <p>Περιβαλλοντική Ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας:</p> <p><i>(συμπληρώνεται από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή)</i></p>
---	---

1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ <i>(συμπληρώνεται αν ο υπογράφων το έντυπο εκφράζει τις προσωπικές του απόψεις)</i>	
1.1 ΟΝΟΜΑ:	
1.2 ΕΠΩΝΥΜΟ:	
1.3 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ:	
1.4 Α.Δ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ:	
1.5 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	
ΟΔΟΣ:	ΑΡΙΘΜΟΣ:
ΠΕΡΙΟΧΗ:	
Τ.Κ.:	
1.6 ΤΗΛΕΦΩΝΟ:	
1.7 FAX:	
1.8 EMAIL:	

2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ <i>(συμπληρώνεται αν ο υπογράφων το έντυπο εκπροσωπεί κάποιον φορέα)</i>			
2.1 ΕΠΩΝΥΜΙΑ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
2.2 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:	ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟ ΥΣ 80	2.3 ΠΕΡΙΟΧΗ:	ΑΘΗΝΑ
		2.4 Τ.Κ.:	10681

2.5 ΤΗΛΕΦΩΝΟ:	210 8228704	2.6 FAX:	210 8228704	2.7 EMAIL:	info@ornithologiki.gr
2.8 ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:	ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΚΑΛΤΣΗΣ	2.9 ΘΕΣΗ:		2.10 EMAIL:	akaltsis@ornithologiki.gr

3. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Ή ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΙΣΧΥΟΣ 21.0 MW ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΖΑΓΑΡΑΣ" Τ.Κ. ΔΟΜΒΡΑΙΝΑΣ - ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ & ΑΣΚΡΗΣ ΔΗΜΩΝ ΘΗΒΑΙΩΝ & ΑΛΙΑΡΤΟΥ - ΘΕΣΠΙΕΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΟΛΙΩΝ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ

Τα σχόλια-παρατηρήσεις μου επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου ή δραστηριότητας του στοιχείου 3 έχουν ως εξής:

Σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης (Ν.4014/2011, όπως ισχύει) ο σχολιασμός θα πρέπει να αφορά σε θέματα που περιλαμβάνονται και αξιολογούνται στη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (επιπτώσεις έργου ή δραστηριότητας στο φυσικό ή/και ανθρωπογενές περιβάλλον, σχετικά προληπτικά ή/και επανορθωτικά μέτρα)

(μπορούν να χρησιμοποιηθούν πρόσθετες σελίδες αν απαιτηθεί)

Η ΜΠΕ του συγκεκριμένου έργου **επιβάλλεται να απορριφθεί** γιατί δεν επιτελεί κατ'ελάχιστο τον σκοπό της, δηλαδή να αποτυπώσει την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής εγκατάστασης ώστε να μπορέσει να εκτιμήσει ορθά τις επιπτώσεις του έργου σε αυτό. Πιο συγκεκριμένα:

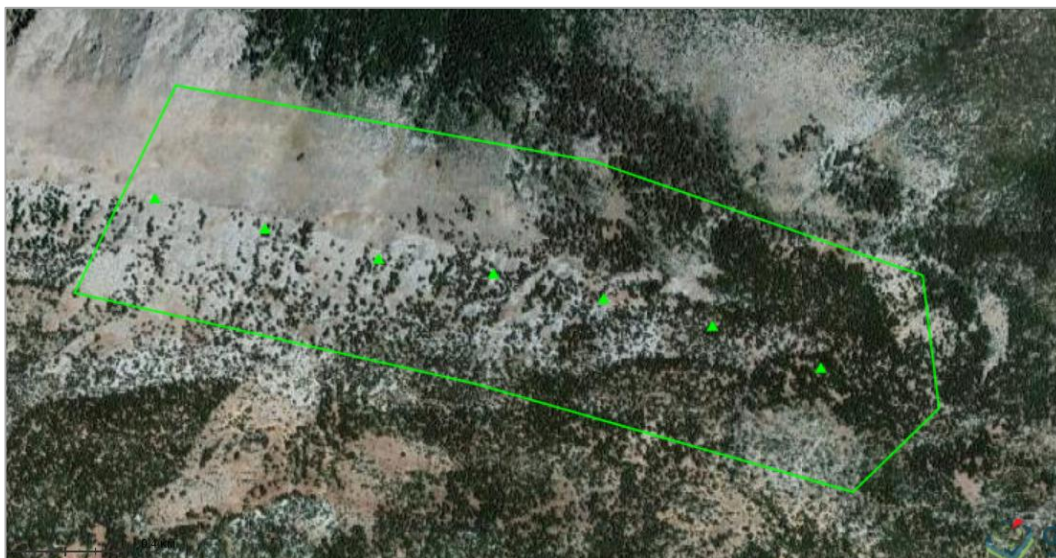
1.Ελλιπέστατη και ανακριβής αποτύπωση της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος

Σύμφωνα με την ΥΑ 170225/2014 «Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α' της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αρ. 1958/2012 (Β' 21) όπως ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 11'», όπου περιγράφονται οι «Βασικές προδιαγραφές Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έργων και δραστηριοτήτων Α' Κατηγορίας», στο Κεφάλαιο 8 «Υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος» **«καταγράφονται, αναλύονται και αξιολογούνται οι τρέχουσες παράμετροι του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης, καθώς επίσης και οι τάσεις εξέλιξής τους χωρίς το έργο ή τη δραστηριότητα».**

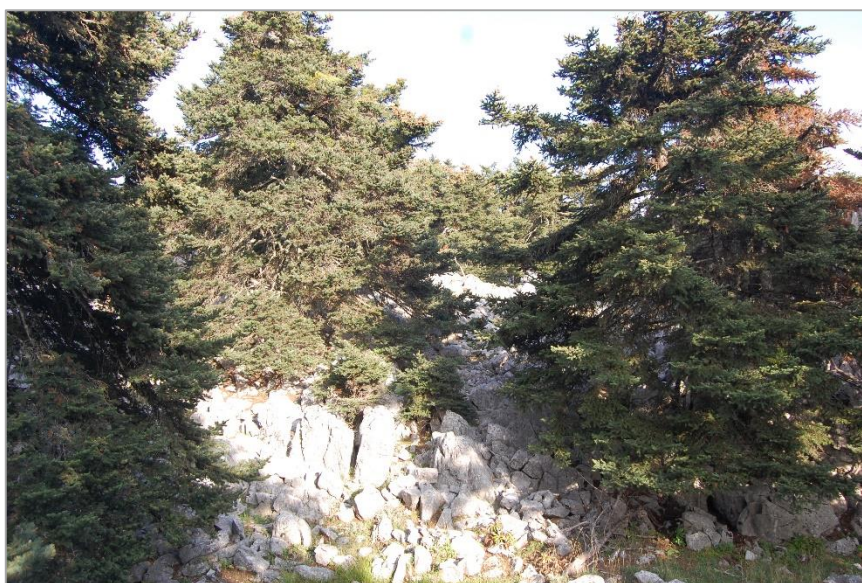
Στην παρούσα ΜΠΕ, ωστόσο, η αποτύπωση της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος είναι ελλιπέστατη και ανακριβής.

Ως προς την Χλωρίδα-Βλάστηση (Κεφ. 8):

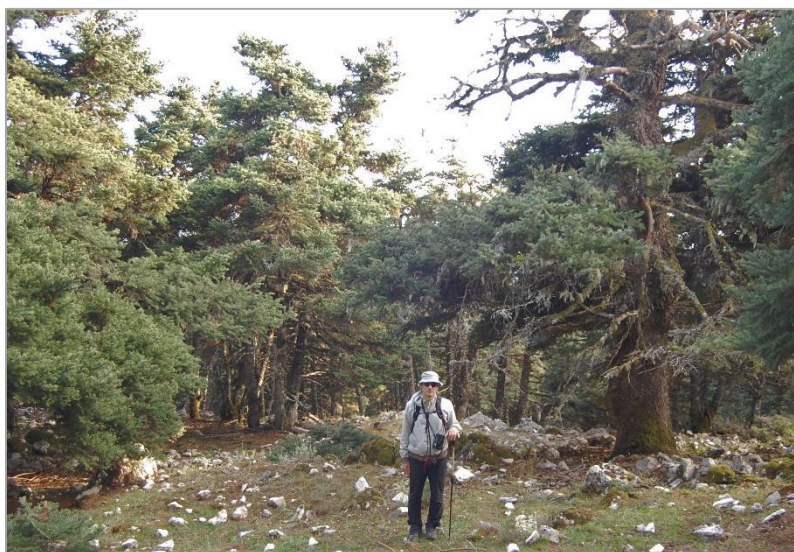
- Αναφέρονται μόλις 4 είδη δενδρώδους – θαμνώδους βλάστησης και μόλις 8 (!) είδη ποώδους βλάστησης. Παράλληλα υπάρχει η αναφορά «Στην ευρύτερη περιοχή εγκατάστασης του Αιολικού Πάρκου η βλάστηση είναι αραιή με συνήθη είδη των ορεινών όγκων της Ελλάδας, ενώ δεν έχουν αναφερθεί μοναδικά, σπάνια και προστατευόμενα είδη (υπό εξαφάνιση)». Σύμφωνα με τη διαθέσιμη βιβλιογραφία (διδακτορική διατριβή «Χλωριδική και φυτοκοινωνιολογική μελέτη των ορεινών όγκων της Βοιωτίας, Ελικώνας-Ξεροβουνι-Νεραΐδολακκωμα»), από την περιοχή του Ζαγαρά αναφέρονται **περισσότερα από 100 φυτικά είδη, 13 εκ των οποίων είναι ενδημικά είδη της Ελλάδας**. Παράλληλα στην περιοχή της κορυφής του Ζαγαρά φύεται το δέντρο **ίταμος** (*Taxus baccata*), το οποίο σε σχετική μελέτη (από Kassioumis et al, 2004) χαρακτηρίζεται ως «αρκετά σπάνιο» (fairly rare).
- Υπάρχει επίσης η αναφορά «Από την επί τόπου έρευνα που έγινε γενικά στην περιοχή, συμπεραίνουμε ότι στη θέση εγκατάστασης του αιολικού πάρκου η βλάστηση είναι περιορισμένη. Περιμετρικά της θέσης εγκατάστασης εντοπίζονται εκτάσεις φυσικών βοσκοτόπων, σκληροφυλλικής βλάστησης, μεταβατικές δασώδης εκτάσεις». Αρχικά επισημαίνεται ότι η αναφορά για «επιτόπου έρευνα» δεν τεκμηριώνεται με κανένα τρόπο, αφού στην ΜΠΕ δεν περιλαμβάνεται ούτε καν φωτογραφικό υλικό. Ως εκ τούτου, η αναφορά πως η βλάστηση είναι περιορισμένη είναι τελείως αβάσιμη και στερείται οποιασδήποτε τεκμηρίωσης, αφετέρου είναι σαφές πως ήδη από τις δορυφορικές εικόνες (Εικόνα 1) οι θέσεις τουλάχιστον 4 α/γ εμπίπτουν εντός πυκνής δασικής βλάστησης. Αυτό επιβεβαιώνεται και από μία απλή επίσκεψη στην περιοχή μελέτης: μετά από δική μας επίσκεψη στην περιοχή, επιβεβαιώσαμε και επιτόπου του λόγου το αληθές (βλ. ενδεικτικά εικόνες 2,3), ότι **οι θέσεις εγκατάστασης βρίσκονται εντός δάσους ελάτης**. Η δασική αυτή βλάστηση δεν εμπίπτει σε κανένα από τους τύπους «φυσικοί βοσκοτόποι, σκληροφυλλική βλάστησης, μεταβατικές δασώδεις εκτάσεις», όπως αναφέρει ο μελετητής, αλλά σε **δάσος Κεφαλληνιακής ελάτης** (*Abies cephalonica*), κάτι που διαπιστώνει οποιοσδήποτε επισκεφτεί έστω και μία φορά την περιοχή. Επισημαίνεται εδώ ότι το η Κεφαλληνιακή ελάτη είναι **ενδημικό είδος της Ελλάδας** και επομένως και ο αντίστοιχος τύπος βλάστησης απαντά μόνο στην Ελλάδα και επομένως η προστασία του έχει πολύ υψηλή εθνική σημασία.

Εικόνα 1: Ακόμη και από τις δορυφορικές εικόνες διακρίνεται ότι τουλάχιστον 4 α/γ ανατολικά εγκαθίστανται μέσα σε δασική βλάστηση.

Εικόνα 2: Θέση εγκατάστασης α/γ 3

Εικόνα 3: Θέση εγκατάστασης α/γ 7

Συμπεραίνεται, επομένως, ότι ο μελετητής δεν γνωρίζει και φυσικά δεν παρουσιάζει ούτε καν την πραγματική εικόνα του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής εγκατάστασης του αιολικού σταθμού, βασικό ζητούμενο μίας ΜΠΕ, γεγονός που καθιστά την ΜΠΕ αυτόματα ΆΚΥΡΗ.

Ως προς την Ορνιθοπανίδα (Κεφ. 8):

Πέρα από το γεγονός πως ο κατάλογος είναι πανομοιότυπος με αυτόν άλλων ΜΠΕ άλλων περιοχών, ο ίδιος ο κατάλογος από μόνος του είναι ελλιπέστατος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο αριθμός ειδών ορνιθοπανίδας είναι ιδιαίτερα μικρός (μόλις 10 είδη!) – μία στοιχειώδης έρευνα πεδίου ή ακόμη και πρόσβαση σε σχετική πληροφορία διαθέσιμη στο Διαδίκτυο θα είχε ως αποτέλεσμα την κατάρτιση καταλόγου τουλάχιστον 30 ειδών ορνιθοπανίδας.

- Δεν υπάρχει καμία αναφορά για την προέλευση των δεδομένων.
- Ο αριθμός ειδών ορνιθοπανίδας είναι ιδιαίτερα μικρός (μόλις 10 είδη!) – μία στοιχειώδης έρευνα πεδίου ή ακόμη και πρόσβαση σε σχετική πληροφορία διαθέσιμη στο Διαδίκτυο θα είχε ως αποτέλεσμα την κατάρτιση καταλόγου τουλάχιστον 30 ειδών ορνιθοπανίδας. Φυσικά απουσιάζουν από τον κατάλογο πολλά τυπικά είδη των θαμνώνων και της δασικής βλάστησης που επικρατεί στην περιοχή, όπως η Ελατοπαπαδίτσα (*Periparus ater*), το Σιρλοτσιχλονο (*Emberiza cirulus*), ο Κοκκινολαίμης (*Erithacus rubecula*) κ.α.
- Δεν υπάρχει καμία διάκριση ανάλογα με το καθεστώς παρουσίας των πουλιών στην περιοχή (αναπαραγόμενα, διερχόμενα κατά τη μετανάστευση, διαχειμάζοντα). Η διάκριση αυτή είναι απαραίτητη, καθώς τα αναπαραγόμενα είδη και ειδικότερα αυτά με μόνιμη παρουσία στην περιοχή αναμένεται να αντιμετωπίζουν και τις σοβαρότερες επιπτώσεις από τη λειτουργία του έργου.
- Η γενική αναφορά «Αετός» δεν αντιστοιχεί σε κάποιο συγκεκριμένο είδος ορνιθοπανίδας (άλλωστε η αναφορά δεν ακολουθείται από κάποια επιστημονική ονομασία).

2. Πλήρης απουσία έρευνας πεδίου και ελλιπέστατη ανασκόπηση βιβλιογραφίας/ υπάρχουσας πληροφορίας

Η μελέτη κάνει αναφορά σε «επι τόπου έρευνα» (σελ. 80), αναφορά η οποία είναι καταφανώς ψευδής, αφού αφενός στη ΜΠΕ δεν περιλαμβάνεται ούτε μία φωτογραφία της περιοχής μελέτης, αφετέρου οι πληροφορίες σχετικά με το φυσικό περιβάλλον που παρατίθενται στη ΜΠΕ είναι τόσο εσφαλμένες που αποκλείουν το ενδεχόμενο να έγινε έστω και μία επίσκεψη πεδίου (π.χ. δεν αναφέρεται πουθενά η παρουσία ελατοδάσους). Παράλληλα, όπως καταδείχθηκε προηγουμένως δεν έχει γίνει καν στοιχειώδης έρευνα βιβλιογραφίας – διαθέσιμης πληροφορίας.

3. Παράθεση ψευδών και παραπλανητικών πληροφοριών

Παρά το γεγονός πως – όπως καταδείχθηκε παραπάνω – είναι σαφής η πλήρης απουσία έρευνας πεδίου, σε συνδυασμό με την πλήρη απουσία φωτογραφικού υλικού, ο μελετητής κάνει αναφορά πως «από την επι τόπου έρευνα που έγινε γενικά στην περιοχή, συμπεραίνουμε ότι στη θέση εγκατάστασης του αιολικού πάρκου η βλάστηση είναι περιορισμένη» (σελ. 80).

4. Παράθεση στοιχείων φυσικού περιβάλλοντος πανομοιότυπη με άλλες ΜΠΕ

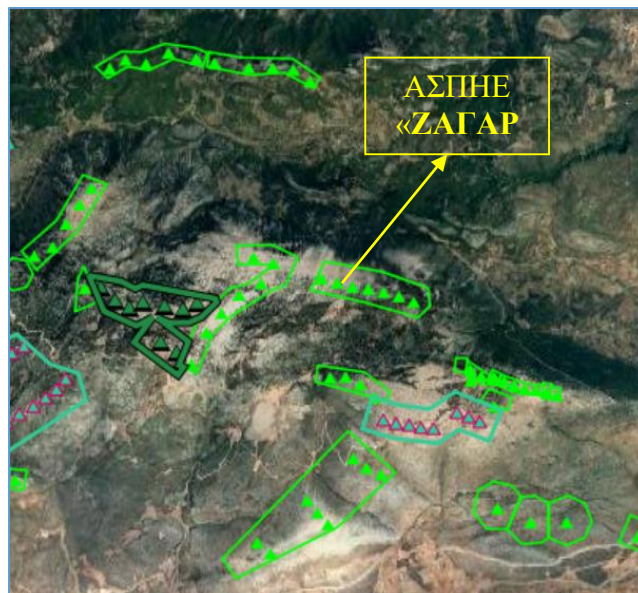
Όσον αφορά την πανίδα, ο κατάλογος που παρατίθεται (σελ. 91) είναι πανομοιότυπος (αντιγραφή) με τον αντίστοιχο πίνακα τριών άλλων ΜΠΕ που βρίσκονται σε δημόσια διαβούλευση αυτή την περίοδο (ΜΠΕ ΑΣΠΗΕ «ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ», ΜΠΕ «ΜΥΤΙΚΑΣ-ΞΕΡΑΚΙΩΝΑ, ΜΠΕ ΑΣΠΗΕ «ΚΟΡΥΦΗ»). Καθώς οι τέσσερις ΜΠΕ βγήκαν σχεδόν συγχρόνως σε διαβούλευση, θεωρούμε πολύ πιθανό το κεφάλαιο αυτό να αντιγράφηκε

αυτούσιο από παλιότερη μελέτη. Σε κάθε περίπτωση είναι ενδεικτικό της χαμηλής ποιότητας της ΜΠΕ, αλλά και της μη ορθής αποτύπωσης της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης.

5. Πλήρης απουσία εκτίμησης συνεργιστικών επιπτώσεων με άλλα εγκατεστημένα και αδειοδοτημένα έργα στην περιοχή

Σύμφωνα με την προαναφερθείσα ΥΑ 170225/2014 «*Το βάθος και το εύρος της ανάλυσης σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ανταποκρίνεται στο μέγεθος των αναμενόμενων άμεσων και έμμεσων σημαντικών επιπτώσεων, καθώς και στις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα, υπό εξέλιξη ή περιβαλλοντικά αδειοδοτημένα έργα ή δραστηριότητες. Όπου εκτιμάται ότι δεν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις, αντί της περιγραφής των παραμέτρων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, αιτιολογείται η εκτίμηση αυτή.*»

Η ΜΠΕ δεν κάνει καμία αναφορά σε άλλα έργα και δραστηριότητες στην περιοχή μελέτης παρά το γεγονός πως σε ακτίνα 6 χιλιομέτρων από τον εν λόγω ΑΣΠΗΕ (Εικόνα 4) υπάρχουν εγκατεστημένοι ή αδειοδοτημένοι (άδεια εγκατάστασης, άδεια παραγωγής) τουλάχιστον 12 ΑΣΠΗΕ με περισσότερες από 60 ανεμογεννήτριες συνολικά.

Εικόνα 4: Εγκατεστημένοι και αδειοδοτημένοι ΑΣΠΗΕ σε γειτνίαση με τον ΑΣΠΗΕ «Ζαγαράς»

6. Προφανής αδυναμία ορθής τεκμηρίωσης της εκτίμησης των επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον, λόγω της ανεπαρκούς αποτύπωσης της κατάστασης του

Σύμφωνα με την προαναφερθείσα ΥΑ 170225/2014, οι επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον εκτιμώνται «*Κατόπιν συνδυαστικής θεώρησης των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος που καταγράφηκαν στην ενότητα 8.5 και αυτών που αφορούν στην κατασκευή και λειτουργία του έργου (κεφάλαιο 6)*» (η επισήμανση είναι δική μας). Όπως, ωστόσο, αναφέρθηκε προηγουμένως, εφόσον η καταγραφή των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος είναι εξαιρετικά ελλιπής, ανακριβής και αντιγραφική από ΜΠΕ άλλων ΑΣΠΗΕ. Συνεπώς, όλες οι εκτιμήσεις του μελετητή για ασθενείς επιπτώσεις στην χλωρίδα-βλάστηση και ορνιθοπανίδα στερούνται σοβαρής τεκμηρίωσης και υπόβαθρου.

7.Πλήρης απουσία φωτογραφικής τεκμηρίωσης

Σύμφωνα με την προαναφερθείσα ΥΑ 170225/2014 στο Κεφάλαιο 14 των ΜΠΕ «Τεκμηριώνεται η υφιστάμενη κατάσταση στη ζώνη επιρροής του έργου ή της δραστηριότητας, **με αντιπροσωπευτικές φωτογραφίες**, οι θέσεις και γωνίες λήψης των οποίων αποτυπώνονται σε κατάλληλο χάρτη.»

Ωστόσο στο κεφάλαιο 14. Φωτογραφική Τεκμηρίωση της παρούσας ΜΠΕ παρατίθενται μονάχα «φωτορεαλιστικές λήψεις με τη χρήση του Google Earth». Η απουσία φωτογραφικής τεκμηρίωσης καθιστά την ΜΠΕ μη πλήρη και επομένως **αποτελεί αυτοτελή ΛΟΓΟ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ της ΜΠΕ**. Θεωρούμε αυτονόητο ότι καμία υπηρεσία δεν μπορεί να γνωμοδοτήσει θετικά για μία ΜΠΕ που τεκμηριωμένα έχει πραγματοποιηθεί από το γραφείο του μελετητή, χωρίς καν να έχει γίνει επίσκεψη στην περιοχή εγκατάστασης.

Υπογραφή

Αποστόλης Καλτσής
Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία